

Asia: VN/18838/2024

Luonnos ympäristöministeriön asetukseksi uuden päästöttömän rakennuksen energiatehokkuudesta

Lausunnonantajan lausunto

Suomen Lämmöneristevalmistajien Yhdistys Finnisol ry kiittää mineraalivillavalmistajien edunvalvontaorganisaationa mahdollisuudesta lausua rakennusten energiatehokkuutta koskevaan sääntelyyn.

Finnisol ry edustaa merkittävää osaa kotimaisesta lämmöneristeiden valmistuksesta ja on vanhin edunvalvojaorganisaatio alallaan. Mineraalivilla on luotettu, luonnollinen ja kestävä eristeratkaisu, jolla on jo pitkälti yli puolen vuosisadan kokemukset Suomen olosuhteissa ja mittavat tuotekehityspanostukset tukenaan sopeuduttaessa huomisen ilmastoon.

Mineraalivillalla on ratkaistu vuosikymmenien saatossa yhteiskunnallisesti merkittävät haasteet rakennusten niin rakennusten paloturvallisuuden kuin eristämisen sisäilma- ja kosteusturvallisuuden saralla, parannettu rakennusten äänimaailmaa merkittävästi sekä poistettu aikaisempien luonnontuotteisiin pohjautuvia eristämiserätkäisuja piinanneet homeenkasvun ja hyönteisten aiheuttamat haitat. Mineraalivillan käytön voidaan luotettavasti sanoa olevan kestävä rakentamista.

Direktiivin voimaansaattamisesta

Rakennusten energiatehokkuuden edistäminen kaikin kansantaloudellisesti kestävin tavoin on Finnisol ry:n mielestä kannatettavaa ja tarkoituksenmukaista huomioiden Suomen valtion ilmastositoumukset ja Suomen kansalaisten etu pitkällä tähtäimellä.

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin päätavoitteen, energiatehokas ja päästötön rakennuskanta Euroopassa vuonna 2050, saavuttamiseksi on tärkeää direktiivin voimaan saattamisessa ottaa huomioon samanaikaisesti sekä toimenpiteiden yleinen sosiaalinen ja yhteiskunnallinen hyväksyttävyys että toimenpiteiden käytännön rahoitettavuus. Mikäli energiatehokkuusdirektiivin voimaansaattamisella aiheutetaan yleiseltä hyväksyttävyydeltään kestäättömiä vaatimuksia ilman, että niiden toteuttamiseen kohdistetaan uusia rahoitusmekanismeja tai liiketoimintamalleja, asetetaan päätavoitteen sosiaalinen ja yhteiskunnallinen hyväksyttävyys kyseenalaiseen valoon ja hidastetaan merkittävästi suuren yleisön sitoutumista tavoitteeseen.

Tästä syystä rakennusten energiatehokkuusdirektiivin implementoinnissa tulee pitää tiukasti tähtäimessä direktiivin päätavoite, energiatehokas ja päästötön rakennuskanta vuonna 2025, ja varmistaa, että paitsi kaikki käytettävissä olevat keinot myös uusien ratkaisujen innovointi ja käyttöönotto mahdollistetaan tavoitteen saavuttamiseksi. Erityistä huomiota tulee kiinnittää toimenpiteiden kustannustehokkuuteen päätavoitteen näkökulmasta ja energiatehokkaiden rakennushankkeiden rahoitettavuuden lisäämiseen.

Tasauslaskennan tarkentamisesta

Direktiivin tavoitteena on luoda kannustimia rakennusten energiatehokkuuden parantamiseen kokonaisvaltaisin ja kustannustehokkain tavoin. Yhtenä tällaisena kannustimena voidaan pitää nykyisessä asetuksessa olevaa asuinrakennusten huoneistokohtaisen ilmanvaihdon ohjauksen käytön yleistymiseen kannustamista, jotta voidaan mahdollistaa tarpeenmukaisen ilmanvaihdon toteutuminen laajemmin myös asuinrakentamisessa.

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivi nostaa esiin myös tarpeen ohjata kiinteistönomistajia rakennusten suunnitteluvaiheessa parantamaan rakennusten taloteknisten järjestelmien säätöä ja ohjausta perustuen sisäilman laatua mittaaviin antureihin.

Finnisol haluaakin nostaa esiin, että rakennusten vaipparakenteiden rakentaminen äärimmäisen energiatehokkaiksi, vaikkakin se on lämmöneristevalmistajille yleisesti ottaen suosiollista, on rakennusten energiatehokkuuden kannalta ristiriitainen tavoite, mikäli erinomaisen vaipparakenteen sisällä lämmitetty sisäilma puhalletaan tarpeettomasti rakennuksesta ulos ilman sisäilman laatuun ja olosuhdehallintaan perustuvaa ohjausta.

Nykyisillä ilmanvaihdon mitoitusilmavirroilla varmistetaan rakennuksen sisäilman puhtaus kaikissa mitoitusilanteissa ja -olosuhteissa huomioiden riittävä varmuus sekä tilojen koon, tilan käyttötarkoituksen että tilakohtaisten henkilömäärien osalta. Voidaan kuitenkin todeta, että mitoitusilmavirroilla päädytään asuinrakennusten normaaleissa käyttötilanteissa nykyisillä ympärivuorokautisilla käyttöprofiileilla tilanteeseen, jossa rakennusten energiatehokkuuteen

rakennuksen vaipassa tehtävät eivät riitä energiatehokkuuden hyötyjen ulosmittaamiseen säästöinä ja tilojen tavoiteltuna käyttömukavuutena.

Esimerkkinä voidaan käyttää Tasauslaskenta 2018 esimerkkitaloa, joka on tavallinen 163 kem² / 147 hum² omakotitalo, jonka asukasmäärä vaihtelee tavanomaisessa käytössä 2-5 henkilön välillä ja jonka mitoitusilmavirta vastaa poistoilmavirrallaan 10 henkilön koulurakennuksen tilaa. Tästä näkökulmasta entistä energiatehokkaampien rakennusten olosuhdehallintaan ja ilmanvaihdon säätymiseen tarpeen mukaisesti on syytä kiinnittää aiempaa enemmän huomiota, jotta direktiivin tavoitteet voidaan saavuttaa kansantaloudellisesti mielekkäällä ja kustannustehokkaalla tavalla vaarantamatta rakennusten kosteusteknistä tai sisäilmaturvallisuutta.

Finnisol ry toteaa, ettei se vastusta nykyisten mitoitusilmavirtojen käyttöä rakennuksen taloteknisten laitteistojen suunnittelussa ja taloteknisessä toteutuksessa millään muotoa ja toteaa, että Finnisol ry:n yhtenä päätavoitteena on edistää hyvää sisäympäristöä kaikessa rakentamisessa. Nykyisellä säädösohjauksella voidaan kuitenkin aiheuttaa vaipaltaan aiempaa energiatehokkaampien rakennusten sisätiloihin sekä merkittävää vedontunnetta että tarvetta tilojen tai tuloilman tarpeettomaan lämmittämiseen. Tämän seurauksena rakennusten vaipparakenteiden energiatehokkuuden parantuessa entisestään säädösohjaus ilman tarpeenmukaisen ilmanvaihdon ohjauksen ja olosuhdehallinnan korostamista on omiaan johtamaan rakennusten energiatehokkuuden paranemisen sijaan energiankulutuksen kasvamiseen. Finnisol ry:n näkemyksen mukaan energian säästöön pitää ohjata kokonaisvaltaisesti suunnittelusta toteutukseen ja käyttöönnotosta käyttöön.

Ilmanvaihdon ohjaustarve korostuu myös ilmaston lämpenemisen seurauksen sekä sulan- ja pakkasjaksojen vuorottelun kasvaessa että kesäkaudella tuloilman lämpötilan ja kosteuspitoisuuden kohoamisena. Syksyisin ja keväisin lisääntyvät nollan celsiusasteen molemmiin puolin vietettävä lisääntynyt aika aiheuttaa matalalämpöisille lattialämmitysjärjestelmille haasteita säätyä vaihtelun mukana. Toisaalta kesäisin sisään puhallettava lämmin tuloilma voi aiheuttaa merkittäviä lämpö- ja kosteuskuormia rakennukseen, joita joudutaan kompensoimaan tuloilman tai huoneilman jäähdyttämisellä.

Tasauslaskennalla on korostuneen suuri merkitys rakennuksen rakenteellisen ja taloteknisen energiatehokkuuden valinnoissa rakennuksen suunnitteluvaiheessa, joten ehdotamme, että asuinrakennukseen lisätään mahdollisuus pienentää laskennallista poistoilmavirtaa arvosta 0,35 dm³/s, mikäli asuinrakennukseen suunnitellaan ja toteutetaan sisäilmaston olosuhdemittaus lämpötilan, kosteuspitoisuuden ja hiilidioksidipitoisuuden osalta.

Ehdotuksella ei oteta kantaa rakennuksen poistoilmavirran mitoitusilmavirtojen määrittämisen ja talotekniseen laitteiston mitoitukseen vaan ainoastaan rakennuksen tarpeenmukaisen ilmanvaihdon ja olosuhdemittauksen edistämiseen asuinrakennuskannassa. Tavoitteena on mahdollistaa taloteknisten järjestelmien tarpeenmukaisen ohjauksen lisääntyvä käyttö tasauslaskennan

ohjausvaikutuksen kautta ja lisätä kysyntää asumismukavuutta ja energiatehokkuutta parantaville taloteknisille ratkaisuille. Lisäksi tavoitteena on edistää rakennusten sisäilmaston mukautumista sekä muuttuviin sääolosuhteisiin että rakennuksen todelliseen muuttuvaan käyttöön, kuten asukkaiden läsnäolon ja määrän vaihteluun rakennuksen elinkaaren aikana.

1§ Soveltamisala

Finnisol ehdottaa soveltamisalan tarkentamista selkeämmin koskemaan päästöttömiä rakennuksia. Soveltamisala näkyy nyt selkeästi voimaantulopykälästä, mutta selkeyden vuoksi tulisi näkyä myös soveltamisalassa.

Finnisol ehdottaa pykälän alun muuttamista muotoon: ”Tämä asetus koskee päästöttömän rakennuksen sisäympäristön ylläpitämiseen...”

2 § Määritelmät

Vertailupinta-alan muutos kohdistumaan hyötypinta-alaan on hyvä ja perusteltu muutos. Ehdotetaan kuitenkin tarkentamaan asetuksen kirjausta kohdentamalla termit oikein.

Finnisol ehdottaa määritelmän muuttamista muotoon:

”11) vertailupinta-alalla Avertailu (m²) rakentamislain 2§:n kohdan 8 mukaista hyötypinta- alaa lämmitettyjen kerrostasojen summana kerrostasoja ympäröivien ulkoseinien sisäpintojen mukaan laskettuna;”

Viitataan myös Rakennustuoteteollisuus RTT:n lausuntoon, jossa kehoitetaan selkeyttämään termien vertailupinta-ala, hyötypinta-ala ja lämmitetty nettoala määritelmät, jotta laista ja asetuksista saadaan käyttäjille johdonmukainen ja selkeä kokonaisuus.

3 § Päästöttömän rakennuksen energiatehokkuuden vähimmäisvaatimukset

Ei lausuttavaa.

4 § Laskennallisen energiatehokkuuden vertailuluvun vaatimustasot käyttötarkoituksiluokittain

Finnisol pitää muutosta E-luvun kohdentamisesta vertailupinta-alaan hyvänä ja perusteltuna. Viitataan kuitenkin edellä mainittuun Rakennustuoteteollisuus RTT ry:n esiin nostamaan määritelmien selkeyttämisen tarpeeseen.

Finnisol nostaa kuitenkin esiin käyttötarkoitukseluokakohtaisen E-luvun vertailuarvoja koskevassa taulukossa, että Finnisolinkin tulkinnan mukaan direktiivin edellyttämä rakennuksen energiatarpeen enimmäiskynnysarvon tulee olla vähintään 10 prosenttia alhaisempi kuin E-luku (primäärienergian kokonaiskäytön kynnyksarvo) NZEB-rakennukselle.

Finnisol ry ehdottaa direktiivin edellyttämän 10 % tiukennusvaatimuksen kohdentamista hallitusohjelman linjausten mukaisesti suoraan rakennuksen E-lukuun. Tasauslaskennan kautta toteutettavassa tiukennuksessa jätetään rakennuksen energiatehokkuuteen vaikuttavia tekijöitä huomiotta, joka johtaa ratkaisujen osaoptimointiin. Lisää asiasta pykälän 24 kommentteissa.

10 § Ulkoilmavirrat ja huonelämpötilat

Käyttötarkoitukseluokan 1 asuinrakennuksissa asukkaalla on pääsääntöisesti aina mahdollisuus ohjata tulo- ja poistoilmavirtoja 10 § pykälän 3 momentin esitetyissä rajoissa, joten on ollut perusteltua soveltaa nykyisessä asetuksessa käyttötarkoitukseluokkaan 1 suoraan ilmanvaihdon ohjausmahdollisuuteen perustuvaa arvoa 0,4 käytönaikaisena arvona.

Ohjausvaikutukseltaan käyttötarkoitukseluokan 1 käytönaikainen vakioitu ulkoilmavirta 0,4 jää kuitenkin käytännössä olemattomaksi eikä kannusta suunnitteluvaiheessa panostamaan asuinrakennusten tarpeenmukaisen ja olosuhdemittatun ilmanvaihdon suunnitteluun ja toteuttamiseen. Erityisen tärkeänä pidetään juuri olosuhdemittaukseen perustuvan ilmanvaihdon toteutukseen kannustamista osana rakennuksen suunnitteluratkaisuja myös tasauslaskennassa.

Kun otetaan vielä huomioon asetuksen 11 § pykälän ”Rakennuksen vakioitu käyttö” asuinrakennusten ympärivuorokautiset käyttöprofiilit seitsemän päivää viikossa, päädytään eriskummalliseen tilanteeseen, jossa rakennuksista poistetaan lämmitettyä sisäilmaa tilojen koon, käytön ja henkilömäärän vakioitujen määrän mukaan kaikkina aikoina vuoden ympäri huomioimatta käytön mukaan muuttuvia sisä- tai ulko-olosuhteita. Melko paradoksaalisesti asuinrakennusten vakioitujen käytön käyttöprofiileissa ei huomioida käyttöasteen vaihtelua, joka näkyy kuitenkin sekä toimistorakennusten että koulujen käyttöasteissa ns. toimistoaikana, jolloin sekä lapset että aikuiset ovat pääasiallisesti muualla kuin asuinrakennuksissa.

Finnisol ry ehdottaa edellä perustellusti lisäämään seuraavan lauseen 10 § pykälään uudeksi 4 momentiksi:

”Käyttötarkoitukseluokan 1 rakennukset, jotka on varustettu ilmanvaihdon ohjausmahdollisuudella, jolla voidaan huoneistokohtaisesti tehostaa vähintään 35 prosenttia ja pienentää vähintään 40% suunnitellun käyttöajan ilmapirroista, ja jotka on varustettu tarpeenmukaisella ilmanvaihdolla, jota ohjataan sisäilman olosuhdemittauksella, voidaan käyttää rakennuksen ulkoilmavirtana suunnitteluarvoa, kuitenkin vähintään 0,25 dm³/s neliömetrille.”

Säädösohjauksella pitäisi yleisesti esillä olleiden perusteluiden mukaan myös pyrkiä tasoittamaan kulutushuippuja ja lisäämään rakennusten sopeutumista ilmastomuutokseen sekä parantamaan rakennusten lämmitysjärjestelmien reagoimista ulkoisiin ja sisäisiin signaaleihin. Tästä näkökulmasta on perusteltua kannustaa rakennusten lämmityksen ja taloteknisen ohjauksen energiatehokkuuden parantamiseen lisäämällä tarpeenmukaisen ilmanvaihdon ohjausvaikutusta esitetysti.

Perusteluna todetaan myös, että direktiivin vaatimukset artiklan 11 kohdassa 1 edellyttää teknisen ja taloudellisen toteutettavuuden rajoissa, että rakennuksen on kyettävä reagoimaan ulkoisiin signaaleihin ja mukauttamaan omaa energian käyttöä, tuotantoa ja varastointia. Oman energian käytön sopeuttaminen ulkoisiin signaaleihin, kuten sää- ja hintatietoihin, tulee toteuttaa rakennuksen sisäilmasto-olosuhteet säilyttäen, joten olosuhdehallinnan luotettavuuden merkitys korostuu toteutettaessa kysyntäpiikkeihin sopeutuvia älykkäitä rakennuksia.

11 § Rakennuksen vakioitu käyttö

Finnisol nostaa esiin ristiriidan asuinrakennuksille pykälässä 11 esitetyn E-luvun laskennassa käytettävän vakioitun käytön jäähdytysrajan 27 C ja pykälässä 29 esitetyn laskennallisen kesäajan huonelämpötilan jäähdytysrajan arvon muutoksen 26 Celsius-asteeseen välillä. Finnisolin näkemyksen mukaan jäähdytysrajaa ei tule alentaa kummassakaan pykälässä nykyisestä arvosta ilman, että on kattavasti osoitettu, ettei 27 C arvo ole riittävä turvaamaan sisäilmasto-olosuhteet uusissa päästöttömissä rakennuksissa, kun otetaan huomioon olosuhdehallintaan ja tarpeenmukaiseen ilmanvaihtoon käytettävissä olevat säätömahdollisuudet. Rakennusten vaipan energiatehokkuuden parantuessa ilmanvaihdon merkitys sekä kesä- että talviajan ääriolosuhteissa korostuu energian käyttöä arvioitaessa.

Finnisolin näkemyksen mukaan sisäilmaston ja asumismukavuuden parantamiseen tähtäävät toimenpiteet tulee ensisijaisesti toteuttaa parantamalla ilmanvaihdon olosuhdehallintaa sen sijaan, että rakennuksiin lisätään sähköenergiaa kuluttavien teknisten ratkaisuja, kuten ilmalämpöpumppuja ja jäähdytyslaitteistoja. Rakennusten energiatehokkuuden parantamiseen tähdättäessä on tärkeää ensisijaisesti varmistua, että säädöksillä saadaan toteutettua sisäisiin ja ulkoisiin muuttujiin älykkäästi säätyviä rakennuksia.

14 § Hukkalämmön talteenotto

Finnisol pitää hukkalämmön talteenottoa koskevia kirjauksia tarpeellisina ja perusteltuina energiatehokkuuden parantamista edistävinä toimenpiteinä.

23 § Rakennuksen lämpöhäviön määrittäminen

Finnisol kiittää rakennuksen lämpöhäviöön ehdotetusta 10 % tiukennuksesta. Finnisol pitää perusteltuna, että tiukennuksen kohteena on vertailulämpöhäviön määrittäminen nykyisen tasauslaskennan avulla, jotta rakennuksen rakenteellista ja ilmanvaihdon energiatehokkuutta parannetaan osana siirtymistä lähes nollaenergiarakennuksista päästöttömiin rakennuksiin.

Finnisol pitää rakennuksen vertailulämpöhäviöön tasauslaskennassa tehtävää 10% tiukennusta kuitenkin direktiivin näkökulmasta väärin kohdennettuna ja ehdottaa 10% vähennyksen kohdistamista suoraan direktiivin mukaiseen kohteeseen eli primäärienergian kokonaiskäytön indikaattorin, E-luvun, kynnyksarvoon. Tällöin 10% energiantarpeen vähennyksen toteutumiseen voidaan käyttää E-laskennan mahdollistamia kustannus- ja kokonaisoptimaalisia keinoja tasauslaskennan tarjoaman osaoptimoinnin sijaan.

Viitataan Rakennusteollisuus RT ry:n lausuntoon tiukennuksen siirrosta tasauslaskennasta E-lukuun ja kannatetaan tiukennuksen toteutukselle esitettyä vaihtoehtoa 1, jossa tasauslaskenta säilytetään nykyisellään ja tiukennus kohdistetaan suoraan E-lukuun. Lisäksi kannatetaan ylipäättään tasauslaskennan tarkentamista vaihtoehdossa 2 esitetyksi huomioimaan nykyisestä paremmin päästöttömien rakennusten toteutukseen käytössä olevia keinoja.

24 § Rakennuksen vaipan lämpöhäviö

Finnisol pitää perusteltuna, ettei rakennuksen vaipan lämpöhäviön laskentaan käytettäviä lämmönläpäisykertoimien vertailuarvoja muuteta nykyisestä, sillä vertailuarvojen muuttaminen tiukemmiksi on vähintään kustannustehoton tapa lisätä energiatehokkuutta ja pahimmillaan sillä on kilpailua rajoittavana merkittäviä kansantaloudellisia vaikutuksia. Lisäksi yhteiskunnassa on käyty kattava keskustelu jo direktiivin edellisten päivityskierrosten aikana rakennusten rakenteellisen energiatehokkuuden kosteusriskeistä ja kustannusoptimaalisuudesta.

Nykyisten lämmönläpäisykertoimien vertailuarvojen avulla voidaan toteuttaa rakennusten energiatehokkaat vaipparakenteet vaarantamatta merkittävästi rakenteellista kosteuskäyttäytymistä ja kustannusoptimaalista toteutusta verrattuna muihin energiatehokkuutta parantaviin ratkaisuihin.

Vertailuarvojen tiukentamisella aiheutettaisiin kustannustehottomuuden ohella rakenteiden kosteuskäyttäytymiseen korostuneesti kasvavia riskitekijöitä kylmäsiltojen, ilmavuotojen sekä rakenteiden heikentyvän kuivumisen seurauksena.

Halutaan myös muistuttaa, että pykälän 33 mukainen rakenteellinen energiatehokkuus-vaihtoehto toteuttaa jo nykyisellään merkittävässä määrin kannustinvaikutusta vaipan energiatehokkuuden vertailuarvoja parempaan toteuttamiseen.

Esitetään lisättäväksi perustelumuistioon:

Rakennuksen vaipan lämpöhäviön vertailuarvot ovat kansainvälisesti vertailtuna korkealla tasolla. Suomen rakennuskannan energiatehokkuus suhteessa ilmastoon on myös eurooppalaisittain erittäin hyvällä tasolla. Lisäksi suomalaista rakennuskantaa peruskorjataan ja uudistetaan järjestelmällisesti asunto-osakeyhtiömallin tukemana.

28 § Routaeristys, perusmuurin lämmöneristys ja eräiden tilojen välinen ja alapohjan eristys

Finnisol ry huomauttaa, että 4 momenttina lisätty alapohjan lämmöneristyskertoimen pudottaminen tasolle 0,10 ei ole kustannustehokkuudeltaan perusteltavissa oleva toimenpide, vaikka tavoitteena onkin vähentää lattialämmityksen lämpövuodosta aiheutuvaa lämpöhukkaa.

Lämmönläpäisykertoimen pudottaminen nykyiseltä tasolta 0,17 ehdotetulle tasolle 0,10 johtaa karkeasti arvioiden maanvaraisen alapohjan eristepaksuuden kolminkertaistumiseen. Lisäksi maapohjaan välittyvän lämpövuon pieneneminen johtaa helposti edelleen karkeasti arvioiden sokkelieristeiden kaksinkertaistumiseen ja routaeristuksen kolminkertaistumiseen johtuen alapohjan eristyksen vaatimuksen kiristämisestä.

Huomioitavaa on myös, että rakennuspohjan lämpövuon vähentyessä maanvaraisen alapohjan kapillaarikatkokerroksen kosteusolosuhteet siirtyvät kohti suurempaa suhteellista kosteutta. Myös lämpövuon kuivatusvaikutus vähenee ja herkkyys routimista vastaan kasvaa routarajan muutoinkin edetessä lähemmäs perustuksia.

Finnisol kehottaa, että alapohjan eristämisen osalta sekä muutoksen kustannusvaikutukset että rakennustekniset ja -fysikaaliset vaikutukset selvitetään tarkoin ennen muutoksen toteuttamista.

29 § Laskennallinen kesäajan huonelämpötila

Jäähdytysrajan pudottaminen ei ole rakennusten energiatehokkuusdirektiivin päätavoitteen, energiatehokas ja päästötön rakennuskanta 2025, näkökulmasta mielekäs toimenpide, sillä jäähdytysrajan laskeminen rakennusten käyttötarkoitukseluokissa 1 ja 2 lisää rakennusten laskennallista jäähdytysenergian kulutusta. Ympäristöministeriön asetuksessa sisäilmaolosuhteita koskevan jäähdytysrajan voidaan olettaa siirtyvän uusiin rakennuksiin suunniteltuihin ja toteutettuihin järjestelmiin määräystasoisena oletusasetuksena. Tämän vuoksi energiankulutuksen voidaan katsoa kesäaikana kasvavan jopa merkittävästi.

Finnisol edistää toiminnallaan hyvää sisäilmastoa ja nostaa huolen siitä, ettei muutoksella todellisuudessa saavuteta toivottua ilmastonlämpenemisen aiheuttamalta rakennusten sisätilojen ylikämmenemiseltä asukkaita suojaavaa vaikutusta ilman edellä ehdotetun tarpeenmukaisen ilmanvaihdon ja olosuhdemittaukseen perustuvaa ohjauksen käyttöä.

33 § Rakenteellinen energiatehokkuus

Finnisol ry huomauttaa, että direktiivin kokonaistavoitteena on rakennusten energiankulutuksen ja kulutuspiikkien vähentäminen, johon pykälän 33 § kohtaan 3 ehdotettu sähkölämmityksen lisääminen tuettuna yhdellä tai useammalla ilmalämpöpumpulla soveltuu huonosti. Vaikka päästötön rakennus rakennettaisiinkin vaipaltaan ja teknisiltä ratkaisuiltaan erittäin energiatehokkaaksi, tulee ottaa huomioon kulutuspiikkien ja merkittävimpien kasvuhuonekaasupäästöjen kohdentuminen talven koville pakkasjaksoille. Tällöin lisäyksen mukaisena rakennettavat rakenteellisesti energiatehokkaat päästöttömät rakennukset ovat omiaan lisäämään sähkön kysyntää erityisesti kulutuspiikkien aikana, samalla aiheuttaen merkittävän lisäyksen ilmastopäästöihin fossiilisiin polttoaineisiin pohjautuvan varavoiman käytön seurauksena.

Samalla todetaan, että rakenteellisen energiatehokkuuden kohdalla ei tule rakentaa mekanismeja, jotka kannustavat rakennuskannan sähkön käytön lisäämiseen samalla, kun Euroopan Unionin Green Dealin ja EPBD-direktiivin tavoitteena on sähkön käytön varaaminen teollisuuden ja vihreän siirtymän investointien tarpeisiin.

Finnisol haluaa nostaa ympäristöministeriön tietoon eurooppalaisen kattojärjestönsä Euriman teettämän Peak Demand Studyn havainnot energiatehokkuuden parantamisen eri skenaarioiden vaikutuksista energian kulutukseen, -kysyntään ja hinnoitteluun. Todetaan, että Finnisol:n näkemyksen mukaan ehdotettu sähkölämmityksen käytön lisäämiseen kannustava kirjaus ei toteuta rakennusten energiatehokkuusdirektiivin kokonaistavoitteita ja se tulisi poistaa asetuksen muutoksesta.

Loppusanat ja kokonaisvaikutusten arviointi

Lopuksi todetaan, että rakennusten energiatehokkuuden parantaminen tulee toteuttaa huomioiden kustannustehokkuuden korostunut merkitys direktiivin päätavoitteen toteuttamisessa. Energiatehokkuuden parantaminen toteutuu kansantaloudellisesti edullisella tavalla vain, jos sen edellyttämät hankkeet ja toimenpiteet ovat oikeasti rahoitettavissa, myös vaipan energiatehokkuuden parantamisen osalta. Osaoptimoitujen ratkaisujen summa ei enää riitä päästötöntä rakennuskantaan vuoteen 2050 tavoiteltaessa.

Rakennusten energiatehokkuusdirektiivin voimaansaattamiseen liittyvien säännösten kokonaisvaikutusten arviointi tulee tehdä ennen kokonaisuuden osien voimaantuloa ja vaikutusten arvioinnin tulee perustua ennen kaikkea kansantaloudellisten vaikutusten arviointiin sisältäen kansallisen kilpailukyvyyn parantamisen, kansallisen kiinteistövarallisuuden ylläpitämisen ja hankintahinnaltaan kustannustehokkaiden toteutustapojen arvioinnin.

Rakennusteollisuus RT ry:n ja Rakennustuoteteollisuus RTT ry:n tapaan Finnisol ry korostaa seuranta- ja valmisteluryhmien asiantuntemuksen parempaa hyödyntämistä rakennusten energiatehokkuusdirektiivin voimaansaattamisen valmistelussa.

Tuemme mielellämme valmistelua lisätiedoin ja tarvittavin selvityksin.

Finnisol ry:n puolesta

DI Petri Backström

Toiminnanjohtaja

+358 50 5211 888

petri.backstrom@rt.fi

Backström Petri
Suomen Lämmöneristevalmistajien Yhdistys Finnisol ry